



Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja

Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes uzruna, tiekoties ar ASV Senatoriem

Godātie Senatori,

Ekselences,

Dāmas un kungi,

Es gribētu sākt ar dažiem apsveikuma vārdiem šai augsti godājamai delegācijai un izteikt mūsu prieku par Jūsu ierašanos un manu personīgo gandarījumu par šo izdevību tikties ar Jums šeit, Latvijas prezidentes rezidencē.

Jūs jau varbūt ziniet, ka šī kādreiz bija Kosigina kunga vasaras villa. Manuprāt kā tāda tā simbolizē pusgadsimtu ilgušo Padomju varas valdīšanu šai zemē. Un jāteic, ka man kā trimdinieku bērnam, kuri 1945. gada janvārī ar gandrīz pēdējo laivu, kam izdevās izglābties no nogrimšanas Baltijas jūrā, pameta šo valsti bez jebkādas nojautas, vai kādreiz vēl būs lemts te atgriezties, šis fakts vieš īpašu gandarījumu. Un ir īpaši priecē iespēja atkal atgriezties Latvijā, kas tagad ir ne tikai brīva un neatkarīga, bet arī atvērta visiem saviem dēliem un meitām, visiem, kas ir gatavi tai kalpot.

Man bija tā privilēģija atgriezties manā dzimtajā zemē un kalpot tai ar visiem saviem spēkiem. Un man ir bijusi iespēja vērot progresu, ko šī valsts ir sasniegusi ne tikai trijos manas prezidentūras gados, bet visos vienpadsmit gados kopš neatkarības atgūšanas. Mūsu valsts ļoti īsā laikā ir spērusi milzīgus soļus uz priekšu. Mēs bijām zaudējuši ļoti daudz laika. Mūsu tauta ir tikusi pakļauta lielām, daudzos gadījumos neizturamām, ciešanām. Un tomēr, tiklīdz radās iespēja, tauta to izmantoja, pasludināja neatkarību un spēja to arī saglabāt. Un spēja veikt krasu pāreju no centralizētas kontrolētas valsts iekārtas uz atvērtu, brīvu demokrātisku valsti, no kontrolētas ekonomikas uz brīvu tirgus ekonomiku, spēja iestāties Pasaules Tirdzniecības Organizācijā un tagad stāv uz Eiropas Savienības un NATO Alianses sliekšņa.

Mēs esam veikuši lielu ceļa posmu, manuprāt, mums tas izdevās pateicoties mūsu gribasspēkam un vēlmei dzīvot tā, kā dzīvo brīvā pasaulē, kas mums uz pusgadsimtu bija slēgta. Mums ir jāatgūst zaudētais laiks un jāturpina dzīvot savas dzīves un tāpēc mēs steidzamies un esam gatavi ārkārtīgi saspringti strādāt, lai panāktu pārējo pasauli. Manuprāt mums tas izdodas. Bet mēs to veicam ar mūsu draugu palīdzību un šo draugu vidū es īpaši gribētu izcelt Amerikas Savienotās Valstis. Visos Padomju okupācijas gados Amerikas Savienotās Valstis bija priekšgalā tām valstīm, kas pasludināja Baltijas valstu okupāciju par starptautiskiem likumiem neatbilstošu nelikumīgu rīcību. Morālajam un praktiskajam atbalstam, ko mēs esam saņēmuši kopš neatkarības atgūšanas ir bijusi izšķiroša nozīme šīs neatkarības saglabāšanā.

Savienotās Valstis bija galvenais spēks, kas panāca un palīdzēja mums pieprasīt Sarkanās armijas izvešanu no Latvijas zemes. Bez tā mēs nebūtu varējuši uzskatīt, ka esam reāli atguvuši savu neatkarību. Tas bija ārkārtīgi svarīgs notikums, kurā Savienotajām valstīm bija izšķiroša loma. Kopš tā brīža mums ir bijusi izcili laba sadarbība un manuprāt Jūs variet uzskaitīt Latviju par vienu no savas valsts vislabākajiem draugiem. 4. jūlija priekšvakarā mēs vēlamies teikt - Paldies, tev, Amerika-, un es vēlos izteikt īpašu pateicību Amerikas Senatoriem, viņu kundzēm un delegācijai par Jūsu gatavību atteikties no savas valsts neatkarības dienas svinēšanas savā valstī savas tautas vidū un tā vietā palikt šeit Latvijā un piedalīties ļoti svarīgā notikumā un dot tam savu

atbalstu. Es vēlos pacelt šo glāzi par Amerikas Savienoto Valstu Senāta Senatoriem un par draudzību starp Latvijas un Amerikas tautām un teikt - paldies tev, Amerika, un paldies Jums, ka esat šeit.